

§ 419

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuula Haataisen ym. valtuustoaloitteesta koskien Herttoniemen lumenvastaanottoapaikan siirtämistä

HEL 2019-003281 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Katujen ja muiden liikkumisalueiden saattaminen nopeasti liikennöitäviksi ja turvallisiksi on hyvän talvihoidon ensisijainen tehtävä. Lumi tulee saada aurattua yleisiltä alueilta tehokkaasti ja se pitää pystyä myös kuljettamaan pois resurssiviisaasti. Kattava lumen vastaanotto- ja käsittelyverkosto onkin kriittinen osa toimivan, turvallisen, tasa-arvoisen ja ympäristöystävällisen kaupungin varmistamisessa.

Helsingin kaupungilla on tällä hetkellä kahdeksan vakinaista lumenvastaanottoapaikkaa, joista Kyläsaaren ja Malmin vastaanottoapaikat ovat poistumassa lähivuosina tulevan maankäytön muutosten vuoksi.

Herttoniemen vastaanottoalue on erityisen merkittävä osa kaakkoisen ja itäisen Helsingin lumihuoltoverkostoa, josta jo nykytilanteessa puuttuu vastaanottokapasiteettia jopa keskivertotalvina. Talvikaudella 2018–2019 Herttoniemen vastaanottoalueen merkitys kasvoi entisestään, kun viime talven poikkeusoloissa aluetta käytettiin ajoittain normaalista poiketen ympärivuorokautisesti.

Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt keväällä suunnittelun Herttoniemen vastaanottoalueen liikenneyhteyksien kehittämiseksi siten, että valtuustoaloitteessakin esitetyt häiriöt ja mahdolliset vaaratilanteet voidaan jatkossa ehkäistä. Kehittämistarpeet otetaan huomioon myös viereisen asuinalueen vireillä olevassa asemakaavatyössä sekä käynnissä olevassa aluesuunnitelmassa. Lumenvastaanottoapaikan liikenteellisiä ongelmakohtia on kolme ja niiden helpottamiseksi on valmisteilla toimenpiteitä.

Ongelmallisimmaksi koettu ajoyhteys sijaitsee Majavatien alussa noin 60 metrin matkalla Hiihtomäentien risteyksestä lumenvastaanotto paikalle johtavalle puistossa sijaitsevalle tieyhteydelle. Ongelma aiheutuu suurimmassa määrin siitä, että lumenajoa suorittavat ajoneuvot eivät mahdu ajoradan kapeudesta (6 metriä) johtuen kohtaamaan ajoradalla.

Lisäksi turvattomuuden tunnetta aiheuttaa kapea jalkakäytävä. Talvella Majavatielle satanut lumi pääsee herkästi polaantumaan lumenkulje-

tukseen käytettävien kuorma-autojen alla ja siten jalkakäytävä ei välttämättä erotu ajoradasta.

Asukkaiden taholta kuorma-autojen ajonopeudet on koettu ongelmalliseksi. Kadun osien leventämistä selvitetään asemakaavan merkityn katualueen ulkopuolelle tavoitteena muuttaa katualueen leveyttä siten, että kadulle mahtuu tehokkaan talvihoidon kannalta parempi 2,5 metriä leveä jalkakäytävä ja 7 metriä leveä ajorata. Tällöin mahdollistuu lumenajossa käytettävien ajoneuvojen kohtaaminen ajoradalla.

Liittymiä Hiihtäjäntielle ja Majavatieltä lumenvastaanotto paikalle johtavalle tieyhteydelle muotoillaan siten, että ajonopeudet laskevat ja lumenajoa suorittavien ajoneuvojen tulee väistää toisiaan liittymissä eriaikaisella ajojärjestyksellä.

Toinen ongelmalliseksi koettu kohde on Herttoniemen kallioista länsireunaa sivuavan ulkoilureitin (talvisin latu) ja lumenvastaanotto paikalle johtavan yhteyden risteys. Risteyksen muotoilua on tarkoitus parantaa turvallisuuden, näkymien, opastuksen, liikenteenohjauksen ja reittien selkeyden kannalta siten, että turvallisuus paranee.

Kolmas ongelmalliseksi koettu kohde on lumenvastaanotto paikalta Majavatielle nouseva ajoyhteys, jossa lumenajoa suorittavien ajoneuvojen kohtaaminen koetaan epämiellyttäväksi. Ajoyhteyttä on levennetty kohtaamisen helpottamiseksi ja sen kunnosta pidetään erityistä huolta.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että Herttoniemen lumenvastaanotto paikan toimintaa ei voida nykytilanteessa lopettaa ja alueellinen lumen käsittelytarve huomioon ottaen korvaavaa sijaintia ei ole myöskään toistaiseksi voitu osoittaa.

Katujen talvihoidon ja lumilogistiikan kehittäminen

Parhailtaan valmisteilla olevien Helsingin kaupungin lumen käsittelyn periaatteiden mukaisesti lumilogistiikan toimintaedellytyksiin varaudutaan muun muassa määrittelemällä kaupungin ja muiden viranomaisten yhteistyönä keskivertotalvien talvien lumen käsittelyverkosto sekä poikkeusolosuhteiden varautumisen verkosto.

Lumilogistiikan keskeisiä tavoitteita:

- Viralliset lumen vastaanotto paikat määritetään asemakaavassa ja ne sijaitsevat logistisesti järkevissä paikoissa. Jokaista virallista lumenvastaanotto paikkaa kohden tulee olla varavastaanotto paikka, joka voidaan tarvittaessa ottaa käyttöön.
- Lumi käsitellään sillä alueella (esimerkiksi kaupunginosa), johon se on satanut. Lumen lähisiirron tarvitsemista kasauspaikeista laadi-

- taan suunnitelma, jonka pohjalta tehdään tilavaraukset. Varaukset eivät saa estää suojateiden, pyöräteiden ja -kaistojen, joukkoliikennepysäkkien eivätkä pitkäkestoisesti katutilan normaalia käyttöä.
- Lumen lyhytaikaiset kasauspaikat mahdollistavat lumen kasaamisen vain määräajaksi, jonka jälkeen kasa on kuljetettava pois paikalta. Olemassa olevilla alueilla lyhytaikaiset kasauspaikat määritetään alueittain yhteistyössä ylläpidon, liikennesuunnittelun, maankäytön ja alueiden käytön kanssa. Uusilla rakennettavilla alueilla lumen lyhytaikaiset kasauspaikat määritetään asemakaavoituksessa. Kasauspaikka tulee siivota lumen sulettua.
  - Lähisiirron kasauspaikoista lumi tulee kuljettaa lähimmälle sille osoitetulle vastaanotto paikalle. Helsingissä on vähintään kolme virallista lumenvastaanotto paikkaa, jotka ovat käytössä ympäri vuorokauden. Yöaikaiset lumenkuljetusreitit lumen vastaanotto paikoille on määritetty. Lumen pitkäaikaisilla kasauspaikoilla lumikasa saa sulaa paikalleen. Kasauspaikka tulee siivota lumen sulettua.

Lumenvastaanoton verkosto

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa asukkaat, sidosryhmät, liikenteen, ympäristön ja teknisen huollon tavoitteet huomioon ottavan lumen käsittelyverkon määrittäminen on hyvin haastavaa. Verkon määrittämisen lisäksi kaupunki selvittää parhaillaan mahdollisuuksia myös merivastaanoton ja roskaantumisen eston kehittämiseksi, lumen käsittelyyn liittyviä ympäristökriteerejä, lumen sulattamisen vaihtoehtoja sekä muun muassa lumilogistiikkaa tehostavia pysäköintijärjestelyjä.

Lumen vastaanottoverkostoa on käsitelty laajamittaisemmin maankäytön yleissuunnittelussa yleiskaavaa laadittaessa. Kaavan liitteenä olevassa teknistaloudellisessa liiteraportissa viitataan Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050 -raporttiin (Helsingin kaupunki 2015), jossa nykyiseen lumen vastaanottoverkkoon tukeutuva lumen loppukäsittely todettiin parhaimmaksi vaihtoehdoksi niin kustannusten kuin ympäristövaikutusten näkökulmasta.

Yksityiskohtaisempi teknisen huollon verkostotarkastelu laajennetulla kantakaupungin alueella valmistui maaliskuussa. Tarkastelussa pyrittiin erityisesti vastaamaan alueellisen lumen käsittelyn tarpeeseen, jossa lähilumi voidaan poistaa kaduilta tehokkaasti ja lumen kuljetusmatkat pysyvät lyhyinä. Selvityksen yhteydessä on tarkasteltu niin maankäytön, liikenteen, viihtyisyyden kuin ympäristövaikutusten näkökulmia.

Vastauksessa esitettyjen liikenneyhteyksien kehittäminen tulee toteuttaa mahdollisimman nopealla aikataululla. Välittömänä toimenpiteenä talvesta 2019-20 lähtien kaupunki huolehtii yhteistyössä lumenhoidosta

vastaavan tahon kanssa siitä, että alueen jalkakäytävät tulevat puhdistetuiksi lumesta.

Käsittely

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Vastauksessa esitettyjen liikenneyhteyksien kehittäminen tulee toteuttaa mahdollisimman nopealla aikataululla. Välitömänä toimenpiteenä talvesta 2019-20 lähtien kaupunki huolehtii yhteistyössä lumenhoidosta vastaavan tahon kanssa siitä, että alueen jalkakäytävät tulevat puhdistetuiksi lumesta.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Isoniemi, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38414
pekka.isoniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Tuula Haatainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Katujen ja muiden liikkumisalueiden saattaminen nopeasti liikennöitäviksi ja turvallisiksi on hyvän talvihoidon ensisijainen tehtävä. Lumi tulee saada aurattua yleisiltä alueilta tehokkaasti ja se pitää pystyä myös kuljettamaan pois resurssiviisaasti. Kattava lumen vastaanotto- ja käsittelyverkosto onkin kriittinen osa toimivan, turvallisen, tasa-arvoisen ja ympäristöystävällisen kaupungin varmistamisessa.

Helsingin kaupungilla on tällä hetkellä kahdeksan vakinaista lumenvastaanottoa paikkaa, joista Kyläsaaren ja Malmin vastaanotto paikat ovat poistumassa lähivuosina tulevan maankäytön muutosten vuoksi.

Herttoniemen vastaanottoalue on erityisen merkittävä osa kaakkoisen ja itäisen Helsingin lumihuoltoverkostoa, josta jo nykytilanteessa puuttuu vastaanottokapasiteettia jopa keskivertotalvina. Talvikaudella 2018–2019 Herttoniemen vastaanottoalueen merkitys kasvoi entisestään, kun viime talven poikkeusoloissa aluetta käytettiin ajoittain normaalista poiketen ympärivuorokautisesti.

Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt keväällä suunnittelun Herttoniemen vastaanottoalueen liikenneyhteyksien kehittämiseksi siten, että valtuustoaloitteessakin esitetyt häiriöt ja mahdolliset vaaratilanteet voidaan jatkossa ehkäistä. Kehittämistarpeet otetaan huomioon myös viereisen asuinalueen vireillä olevassa asemakaavatyössä sekä käynnissä olevassa aluesuunnitelmassa. Lumenvastaanottoaikan liikenteellisiä ongelmakohtia on kolme ja niiden helpottamiseksi on valmisteilla toimenpiteitä.

Ongelmallisimmaksi koettu ajoyhteys sijaitsee Majavatien alussa noin 60 metrin matkalla Hiihtomäentien risteyksestä lumenvastaanottopaikalle johtavalle puistossa sijaitsevalle tieyhteydelle. Ongelma aiheutuu suurimmassa määrin siitä, että lumenajoa suorittavat ajoneuvot eivät mahdu ajoradan kapeudesta (6 metriä) johtuen kohtaamaan ajoradalla.

Lisäksi turvattomuuden tunnetta aiheuttaa kapea jalkakäytävä. Talvella Majavatielle satanut lumi pääsee herkästi polaantumaan lumenkuljetukseen käytettävien kuorma-autojen alla ja siten jalkakäytävä ei välttämättä erotu ajoradasta.

Asukkaiden taholta kuorma-autojen ajonopeudet on koettu ongelmallisiksi. Kadun osien leventämistä selvitetään asemakaavan merkityn katualueen ulkopuolelle tavoitteena muuttaa katualueen leveyttä siten, että kadulle mahtuu tehokkaan talvihoidon kannalta parempi 2,5 metriä leveä jalkakäytävä ja 7 metriä leveä ajorata. Tällöin mahdollistuu lumenajossa käytettävien ajoneuvojen kohtaaminen ajoradalla.

Liittymiä Hiihtäjäntielle ja Majavatieltä lumenvastaanottopaikalle johtavalle tieyhteydelle muotoillaan siten, että ajonopeudet laskevat ja lumenajoa suorittavien ajoneuvojen tulee väistää toisiaan liittymissä eriaikaisella ajojärjestyksellä.

Toinen ongelmalliseksi koettu kohde on Herttoniemen kallioista länsireunaa sivuavan ulkoilureitin (talvisin latu) ja lumenvastaanottopaikalle johtavan yhteyden risteys. Risteyksen muotoilua on tarkoitus parantaa turvallisuuden, näkymien, opastuksen, liikenteenohjauksen ja reittien selkeyden kannalta siten, että turvallisuus parane.

Kolmas ongelmalliseksi koettu kohde on lumenvastaanottopaikalta Majavatielle nouseva ajoyhteys, jossa lumenajoa suorittavien ajoneuvojen

kohtaaminen koetaan epämiellyttäväksi. Ajoyhteyttä on levennetty kohtaamisen helpottamiseksi ja sen kunnosta pidetään erityistä huolta.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että Herttoniemen lumenvastanottoapaikan toimintaa ei voida nykytilanteessa lopettaa ja alueellinen lumen käsittelytarve huomioon ottaen korvaavaa sijaintia ei ole myöskään toistaiseksi voitu osoittaa.

Katujen talvihoidon ja lumilogistiikan kehittäminen

Parhaillaan valmisteilla olevien Helsingin kaupungin lumen käsittelyn periaatteiden mukaisesti lumilogistiikan toimintaedellytyksiin varaudutaan muun muassa määrittelemällä kaupungin ja muiden viranomaisten yhteistyönä keskivertotalvien talvien lumen käsittelyverkosto sekä poikkeusolosuhteiden varautumisen verkosto.

Lumilogistiikan keskeisiä tavoitteita:

- Viralliset lumen vastaanottoapaikat määritetään asemakaavassa ja ne sijaitsevat logistisesti järkevissä paikoissa. Jokaista virallista lumenvastanottoapaikkaa kohden tulee olla varavastanottoapaikka, joka voidaan tarvittaessa ottaa käyttöön.
- Lumi käsitellään sillä alueella (esimerkiksi kaupunginosa), johon se on satanut. Lumen lähisiirron tarvitsemista kasauspaikeista laaditaan suunnitelma, jonka pohjalta tehdään tilavaraukset. Varaukset eivät saa estää suojateiden, pyöräteiden ja -kaistojen, joukkoliikennepysäkkien eivätkä pitkäkestoisesti katutilan normaalia käyttöä.
- Lumen lyhytaikaiset kasauspaiikat mahdollistavat lumen kasaamisen vain määräajaksi, jonka jälkeen kasa on kuljetettava pois paikalta. Olemassa olevilla alueilla lyhytaikaiset kasauspaiikat määritetään alueittain yhteistyössä ylläpidon, liikennesuunnittelun, maankäytön ja alueiden käytön kanssa. Uusilla rakennettavilla alueilla lumen lyhytaikaiset kasauspaiikat määritetään asemakaavoituksessa. Kasauspaiikka tulee siivota lumen sulettua.
- Lähisiirron kasauspaikeista lumi tulee kuljettaa lähimmälle sille osoitetulle vastaanottoapaikalle. Helsingissä on vähintään kolme virallista lumenvastanottoapaikkaa, jotka ovat käytössä ympäri vuorokauden. Yöaikaiset lumenkuljetusreitit lumen vastaanottoapaikoille on määritetty. Lumen pitkäaikaisilla kasauspaikeilla lumikasa saa sulaa paikalleen. Kasauspaiikka tulee siivota lumen sulettua.

Lumenvastanoton verkosto

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa asukkaat, sidosryhmät, liikenteen, ympäristön ja teknisen huollon tavoitteet huomioon ottavan lumen käsittelyverkon määrittäminen on hyvin haastavaa. Verkon määrittämisen lisäksi kaupunki selvittää parhaillaan mahdollisuuksia myös

merivastaanoton ja roskaantumisen eston kehittämiseksi, lumen käsittelyyn liittyviä ympäristökriteerejä, lumen sulattamisen vaihtoehtoja sekä muun muassa lumilogistiikkaa tehostavia pysäköintijärjestelyjä.

Lumen vastaanottoverkostoa on käsitelty laajamittaisemmin maankäytön yleissuunnittelussa yleiskaavaa laadittaessa. Kaavan liitteenä olevassa teknistaloudellisessa liiteraportissa viitataan Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050 -raporttiin (Helsingin kaupunki 2015), jossa nykyiseen lumen vastaanottoverkkoon tukeutuva lumen loppukäsittely todettiin parhaimmaksi vaihtoehdoksi niin kustannusten kuin ympäristövaikutusten näkökulmasta.

Yksityiskohtaisempi teknisen huollon verkostotarkastelu laajennetulla kantakaupungin alueella valmistui maaliskuussa. Tarkastelussa pyrittiin erityisesti vastaamaan alueellisen lumen käsittelyn tarpeeseen, jossa lähilumi voidaan poistaa kaduilta tehokkaasti ja lumen kuljetusmatkat pysyvät lyhyinä. Selvityksen yhteydessä on tarkasteltu niin maankäytön, liikenteen, viihtyisyyden kuin ympäristövaikutusten näkökulmia.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Tuula Haatainen ja 17 muuta valtuutettua ovat tehneet 13.3.2019 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Herttoniemessä sijaitseva lumenvastaanottoaika on suljettava ja lumenvastaanotolle löydettävä turvallisempi sijainti.

Lumirekkojen ajoreitti kulkee kapealle Majavatielle pitkin asutuksen ympäröimää Siilitietä ja Hiihtomäentietä. Lumirekkojen ajoreitillä sijaitsee kaksi alakoulurakennusta, päiväkotia sekä esikouluryhmän tilat. Reittiä käyttävät alueen lapset kävellen mennessään kouluun, iltapäiväkerhoon, kirjastoon sekä ulkoleikkeihinsä alueen leikkipaikoille.

Alueen kadut ja jalkakäytävät ovat erittäin kapeita. Raskaiden ajoneuvojen vuoksi runsaslumisena talvena alueella onkin raportoitu useita läheltä piti -tilanteita suojaiteilla, lasten koulumatkaan sisältyvien jalkakäytävien vaarallista käyttöä ajoreittinä sekä muita vakavia vaaratilanteita ja jatkuvaa häiriötä. Kaupungille ja poliisille on tehty vaarailmoitukset.

Edellä olevan perusteella esitämme, että Herttoniemessä sijaitseva lumenvastaanottoaika suljetaan ja sille etsitään turvallinen korvaava paikka.”

Lausuntopyyntö

27.08.2019

Asia/18

Kaupunginkanslia on pyytänyt valtuustoaloitteesta kaupunkiympäristölautakunnan lausunnon kaupunginhallitukselle 28.8.2019 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Isoniemi, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38414
pekka.isoniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Tuula Haatainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 20.08.2019 § 396